

2024-05-08

RUN 133-2024
REV 53-2022**Regionala utvecklingsnämndens yttrande över fördjupad granskning 12/2023
Leverantörsfakturer betalda efter förfallodatum**

EY har på uppdrag av revisionen genomfört en fördjupad granskning av leverantörsfakturer betalda efter förfallodatum.

Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden har tillräcklig kontroll över att leverantörsfakturer blir betalda i tid.

Revisionsfrågor som legat till grund för granskningen

Har regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden säkerställt att

- Det görs riskanalyser som rör betalning av leverantörsfakturer?
- Det finns dokumenterade regler och rutiner för betalning av leverantörsfakturer?
- Verksamheterna följer gällande regler och rutiner?
- Det finns tillräckliga kontrollmoment för att upptäcka och motverka sena betalningar?

Granskningen av regionala utvecklingsnämnden utgår från vad som anges i kommunallag om att nämnder har ansvar för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområden samt vad som anges i regionala utvecklingsnämndens reglemente.

Nedan följer regionala utvecklingsnämndens allmänna synpunkter utöver svar på de rekommendationer som revisionen lämnat. Regionala utvecklingsnämnden redogör även för ytterligare åtgärder som ska genomföras inom ramen för nämndens verksamhetsområde samt föreslår slutligen ytterligare åtgärder till ansvarig nämnd att ta ställning till.

Allmänna synpunkter

Regionala utvecklingsnämnden konstaterar att inga av nämndens verksamheter återfinns bland de verksamheter som svarar för majoriteten av dröjsmålsräntor. Oaktat detta, är det nämndens bestämda uppfattning att fakturer ska betalas i tid, alternativt åtgärdas på annat sätt i tid om det finns meningsskiljaktigheter i leverans eller avtal mellan parter.

Regionala utvecklingsnämnden delar vidare revisionens bedömning av att det kan införas kompletterande kontrollmoment såsom automatiska påminnelser.

Detta skulle inte behöva innebära en avsevärd belastning för verksamheterna inom Region Västerbotten, utan snarare utgöra ett ytterligare stöd för organisationen att göra rätt.

I rapporten framgår att systemet Agresso (numer UNIT4) fram till och med slutet av 2023 lämnat påminnelse till mottagningsattestanter vid två tillfällen – den dag attestanten får fakturan samt efter tre dagar om inget har hänt. Därefter skickas systemet inga påminnelser till mottagningsattestanten.

Beslutsattestanten har fram till och med slutet av 2023 meddelats den dag som mottagaren har attesterat fakturan, och 12 dagar före förfallodatum, därefter skickas inga påminnelser ut.

I rapporten redovisas att ett arbete gjorts av en arbetsgrupp med personal från sektionen leverantörsfakturer samt ett antal verksamhetsutvecklare som lett till att antalet påminnelser som genereras automatiskt i systemet åtgärdats från och med slutet av 2023. Från denna tidpunkt skickar systemet ut påminnelser dagligen efter förfallodatum. Det är dock oklart om dessa påminnelser utgår till både mottagningsattestanter och beslutsattestanter.

Regionala utvecklingsnämnden välkomnar detta och ser den genomförda åtgärden som positiv. Det är en åtgärd i systemstödet Agresso (UNIT4) som sannolikt kommer att främja att fakturer betalas i tid utan att åtgärden belastar verksamheterna.

Det bör dock övervägas att införa ytterligare påminnelser i systemstödet Agresso innan fakturer förfallit för att förebygga att fakturer kommer till det stadium att de blir för sent betalda.

2024-05-08

RUN 133-2024
REV 53-2022

Förslagsvis kan mottagningsattestanter ges ytterligare påminnelse ett visst antal dagar innan fakturan är förfallen, alternativt när en faktura varit hos mottagningsattestant en vecka. Ytterligare påminnelser tidigare i attesteringsprocessen bör minska sannolikheten för att fakturor hanteras alltför sent samt underlätta för beslutsattestanter som potentiellt tar emot fakturor från ett större antal mottagningsattestanter.

Regionala utvecklingsnämnden konstaterar även att i de fall inkomna fakturor till Region Västerbotten behöver utredas för att manuellt matcha fakturor med rätt mottagare i den stora organisation som Region Västerbotten utgör, så innebär detta att resurser behöver finnas centralt för att hantera ett utredningsarbete som kräver god verksamhetskännedom och som tar tid. Det är ett viktigt och centralt organiserat stöd som erbjuds nämndernas förvaltningar och ett stöd som behöver värnas. Då utrymmet för administrativa resurser krymper inom samtliga nämnder som fullmäktige gett i uppdrag under 2023 att minska administrativa kostnader, och under 2024 i form av ytterligare ett kostnadsreducerande uppdrag till de tre nämnder som omfattas av denna fördjupade granskning, så är det uppgifter som regionala utvecklingsnämnden varken kan eller ska lägga på funktioner inom sin förvaltning om stödet är organiserat för att fungera på annat sätt.

Regionala utvecklingsnämndens yttranden över lämnade rekommendationer

Rekommendation

Säkerställ att det på verksamhetsnivå genomförs riskanalyser för attesteringsprocesser. Verksamheterna behöver bland annat analysera behovet av verksamhetsspecifika rutiner

Rekommendationen har delvis genomförts. En genomgång av för sent betalda fakturor har gjorts för samtliga verksamheter inom regionala utvecklingsförvaltningen som en del i framtagandet av förslag till yttrande. Uppgifter om antal försenade fakturor samt totalt antal fakturor för åren 2019-2023 har utgjort underlag för analys av behov av verksamhetsspecifika rutiner och risker förknippade med attesteringsprocesser. Antingen har berörd verksamhetschef deltagit vid avstämning, alternativt verksamhetsrepresentant som utsetts av verksamhetschef.

Perioden är avgränsad från och med det år då regionen blev regionalt utvecklingsansvarig i samband med regionbildning. En övergripande riskanalys har genomförts utifrån genomförda verksamhetsdialoger. En mer grundlig riskanalys kommer att genomföras inför framtagande av nämndens tillsynsplan inför kommande år.

Vid genomgång av sent betalade fakturor för åren 2019 till och med 2023 så har en diskrepans upptäckts i relation till de uppgifter som finns i rapporten framtagen av EY. Diskrepansen avser figur 4. *De 10 basenheterna med högst andel för sent betalda fakturor 2023, med minst 100 fakturor hanterade under perioden.*

Den verksamhet inom regionala utvecklingsförvaltningen som i rapporten redovisas ha högst andel på 47 procent, visar sig vid en genomgång av det underlag som inhämtats för riskanalys uppvisa en väsentligt lägre andel för sent betalda fakturor. Fortsatt analys behöver därför genomföras för att klargöra orsaken till denna diskrepans.

Regionala utvecklingsnämnden ser en stor utvecklingspotential i hantering av fakturor via Maximo. Det beställningsförfarande som gäller för IT-utrustning såsom exempelvis datorer, tillbehör, videoutrustning innebär att IT-utrustning beställs via Maximo. Detta innefattar även inköp av IT-utrustning som ska belasta såväl interna som externa projekt. När väl fakturor inkommer till Region Västerbotten för dessa inköp, saknar regionala utvecklingsförvaltningen möjlighet att se och granska de inkomna fakturorna samt även kontrollera dessa. Det kan konstateras att även om budgetansvaret åligger verksamheter inom regionala utvecklingsförvaltningen som företräder regionala utvecklingsnämnden i denna bemärkelse, så saknas tillräckliga förutsättningar att följa upp hur inköpt IT-utrustning hanteras i

2024-05-08

RUN 133-2024
REV 53-2022

faktureringsprocessen. Behov av förbättrad process har påtalats på tjänstepersonnivå, regionala utvecklingsnämnden emotser progress i denna fråga.

Vid avstämning med verksamhetsföreträdare framgår att i de flesta fall så bedöms de regionövergripande rutiner och riktlinjer för attesteringsprocessen vara tydliga och tillfyllest. En verksamhet inom regionala utvecklingsförvaltningen har lyft att det finns behov av verksamhetsspecifika rutiner för att stödja attesteringsprocessen, näringsliv och samhällsbyggnad.

Rekommendation

Säkerställ att berörda verksamheter, utifrån ovanstående riskanalyser, upprättar egna rutiner för attesteringsprocesserna

Förslag om verksamhetsspecifika riktlinjer som möter verksamheten näringsliv och samhällsbyggnads behov av ytterligare anvisningar kommer att tas fram under 2024.

I det fall verksamhetsspecifika rutiner för attesteringsprocess utöver det behov som redan aviserats bedöms nödvändiga utifrån genomförd riskanalys, så kommer sådana rutiner att tas fram för beslut.

Beslutade verksamhetsspecifika rutiner ska delges regionala utvecklingsnämnden.

Uppföljning av eventuella verksamhetsspecifika rutiner sker senast i samband med beslut om nämndens tillsynsplan för kommande år då även den mer grundligt genomförda riskanalysen redovisas för nämnden.

Rekommendation

Säkerställ att det genomförs kontroller av attestering och analyser av attesteringsprocesser i syfte att identifiera brister och motverka risken att fakturor blir för sent betalade

För att möjliggöra systematisk uppföljning av attestering och analys av attesteringsprocesser som syftar till att identifiera brister och motverka risken att fakturor blir för sent betalda, föreslås att förutsättningar för att enkelt inhämta rapport av för sent betalda fakturor ur ekonomisystemet Agresso (numer UNIT4) tillskapas. Syftet med förslag om åtgärd är att bättre möjliggöra förutsättningar att systematiskt kunna identifiera och analysera förekomsten av för sent betalda fakturor.

Detta skulle utgöra underlag som möjliggör för analys och identifiering av eventuella brister. Detta innebär dock ett visst administrativt arbete som tar annan nämnds personella resurser i anspråk. Regionala utvecklingsnämnden vill därför lyfta detta förslag till åtgärd i dialog med regionstyrelsen.

Utöver ovan, noteras att det finns ett antal mindre åtgärder som potentiellt kan minska risken för att fakturor hanteras för sent inom regionala utvecklingsförvaltningen. Åtgärderna är dock till sin karaktär inte verksamhetsspecifika, utan kan sannolikt komma Region Västerbotten i sin helhet till gagn.

Regionala utvecklingsnämnden uppdrar därför till regional utvecklingsdirektör att

- Säkerställa att hantering av avslutande av anställning innefattar att enheten Leverantörsfakturerings meddelas om avslutande av anställning, samt meddelas ersättare för att ta emot fakturor.
- Säkerställa att rutin vid längre tids frånvaro som exempelvis föräldraledighet, tjänstledighet eller längre tids sjukfrånvaro innefattar att ansvarig chef säkerställer att

2024-05-08

RUN 133-2024
REV 53-2022

enheten för Leverantörsfakturering meddelas om detta samt ersättare under frånvaro om medarbetaren har attestbehörighet.

- Lyfta förbättringsbehov vad gäller förutsättningar för uppföljning och kontroll av leverantörsfakturor i Maximo

Regionala utvecklingsnämnden uppdrar även till regionala utvecklingsdirektören att säkerställa att samtliga chefer och övriga medarbetare inom regionala utvecklingsförvaltningen får information om attesteringsreglemente och regionövergripande anvisningar.

I det fall ovan listade åtgärder ej inarbetas i regionövergripande checklistor och stöd, så tas förvaltningsspecifika rutiner tas fram för detta.

Yttrandet är fastställt av regionala utvecklingsnämnden den 8 maj 2024 § 57.